

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

X. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1913. július 20.

163. szám

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco, 3. l. em.
Nyomda telefonszáma (lapzárta előtt) 400.

Felülső szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár Fiumén és vidéken:
Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Az örök válság.

(H.) Nem tud az emberiség kiábrándulni abból az illuzióból, hogy jelszavakkal nem lehet történelmet csinálni. Ha a kimondott elveket a multa alkalmazzuk, igen szép munkát lehet írni a mult eseményeiről és tetszés szerint rá lehet huzni a legkülönbözőbb elméleteket a letűnt időkre. De a jelent és a jövőt programmszerűen csinálni nem lehet.

A francia forradalmat se a jelszavak csinálták, hanem a pénzügyi válság, a nyomor és a harmadik rend felszaporodott ereje. A balkáni háborút sem a kereszténység és a szláv testvériség nevében indították. Hanem a meggyengült Törökország ellen végre olyanok fogtak fegyvert, akik a hanyatló birodalom minden gyenge oldalát egészen közletről ismerték, másrészt, akiknek térfoglalásába az egymásra féltékeny nagyhatalmak is belenyugodtak.

Tömegek lelkesítésére igen jól szolgálnak a jelszavak. De vezető emberek kötelessége, hogy ne bízzék ezekben a jelszavakban, sőt aggódva látták a jelszavak által támasztott lelkesedést, ha megfelelő anyagi erő a lelkesedés kívánságait nem támogatja.

A balkáni válságban is sajátos gyűlölködést látjuk a lelkesedés sikerének és a kellően meg nem alapozott vállalkozások sikertelenségének. Mindkettőre érdekes és szomorú példát nyújt maga Bulgária.

„A Tengerpart“ tárcája

SZONETT.

Hervadt virágok,
Őszi virágok!...
Valaki nem jön,
Akire várok...
Valaki nem jön
Pedig ígérte,
Hogy lombhulláskor
Lesz visszatérte.
Elhervadtatok
Őszi virágok,
S valaki nem jön
Akire várok...

Elmult a szép nyár,
Elmult az őszi is,
Itt hagytá fészket,
Kicsi fecskénk is; —
Elindult messze
Szép Napkeletre; —
S valaki nem jön,
Pedig ígérte:
Mire kis fecskék
Keleten jártok,
Addigra megjő...
S hiába várok...

Közeli a tél is,
Zord hidegével,
Csillagtalan bus,
Sötét egével...

Ott állott a törökkel szemben a harszónalában. A hanyatló nagy birodalomnak jóformán egész hadiereje vele szemben harcolt. A szerbek egy pár szerencsés véletlennek köszönhetik jóformán vértelen diadalait, a görögök meg az ellenséget gondosan kerülve érték Szaloniki alá.

Ami azután következett, az a legközelebbi napok eseménye. A bolgárok, akik elvben, a hozott áldozatok és fényes hadi tettek arányában a legnagyobb részt érdemelték, az osztozkodásért folytatott küzdelemben kimerülten roppantak össze és három oldalról megtámadt országukat csak drágán megvásárolt békével menthetik meg.

Aki azon sopánkodik, hogy hol itt az igazság, az egészen helytelen uton jár. Mert az igazság az élet logikájában is a jelszavak közé tartozik. Az örök mérlege adja meg az események eredményét. Az örök gyarapítása biztosítja a jövőt. Nem a törvény és a szerződések biztosítják a nemzet életét, hanem az öröknek megfelelő cselekvések és térfoglalások.

Ebből következik, hogy a balkáni forrongás története még korántsem ért véget. Még a kezdő nemzetek között kötendő szerződés sem hozza meg ott a tartós békét. Ennek a mostani nemzedéknek még nagyon sokszor kell aggódva a Balkán felé tekintenie és időnként újra megdördülnie ott az ágyuk, még béke idején is hallunk majd puskaropogást, amíg az egymással küzdelemben keveredett, egymás ellen torló fajok

Szegény virágok!
Dér esett rátok...
— S valaki nem jön,
Akire várok!...

Kálmán Pál.

Levél a Lidóráról.

Meleg tengeri fürdőt kerestem s kerestem sem találhattam volna megfelelőbbet a Venezia melletti hosszú földnyelvénél, amely Veneziát mintegy védőleg zárja el a nyílt tenger hullámai elől.

Már a neve is kedvesen hangzik német kulturától szaturált fülünknek, dalos, nótás hely hatását kelti, aminthogy tény is, hogy erre felé mindenki énekel, a sok talján, no meg az éppenséggel nem kevés magyar is. Mást, mint olasz és magyar szót alig is hall az ember, hacsak németet nem, mint az olasz és magyar közötti semleges közvetítőt. Eleinte meglepett a sok homi hang, de egy kis gondolkozással egészen természetesnek kell találnom. Két kérdés adja meg a felvilágosítást. I. Ugyan miféle más náció jöjjön ide? A francia, német, angol, belga, hollandus valamennyi ugyancsak el van látva tengeri fürdővel. Ugyan hová menjen a magyar, ha tengeri fürdőt akar élvezni? Abbá-

áramlása lassankint a béke szintjébe szöndesül.

A bolgárok veszteségei az orosz aknamunka eredményei. A pétervári áskálódóknak egyáltalán nem tetszett volna a viszonyok olyatén alakulása, mely Bulgáriát erőssé tette volna és lehetővé tette volna számára egy független politika kiépítését. Ez a független politika nagykorúvá tette volna a bolgárokat és ezzel megszabadul Oroszország gyámkodó paranasszavától.

Pétervároitt nem a derék, maga erejében bíró, céljait világosan látó, komoly államrendezésre törekvő Bulgária kedves, hanem a züllött, szenvedélylyel tomboló, minden pillanatban felázitható Szerbia. Ez az európai veszedelem kell nekik, ez a puszkaporos hordó, melylyel minden pillanatban mefenyegethetnek minket, akik a szláv terjeszkedés útjában állunk.

Ezért nem lesz és nem lehet béke a Balkánon. Oroszországnak nem érdeke az, hogy a török iga alól föl szabadult népek nyugodtan berendezkedve államiségük kifejlesztésén dolgozzanak. Mert ha ezt akarná, akkor a legérettebbnek, a legmegbízhatóbbnak: a bolgárnak lenne segítségére és nem ugratta volna bele ebbe a vágzatos vállalkozásba, mely katonai erejét egy emberöltőre megsemmisítette.

Szerbia győzelmének hatása alatt a legnagyobb szenvedélyességgel fogja játszani azt a szerepet, melyet Pétervárról előírnak és amelyet Belgrádban Hartwig sug nekik.

ziát eléggé előzönlük, kedves, szép hely is, de nekünk fiumeieknek már nem újdonáság, hiszen egyebet sem teszünk, mint hajózkodunk oda és vissza.

Hogy lehetett volna saját magyar sütteti tengeri fürdőt csinálni és élvezni, ez igaz, de csak lehetett volna. A Balaton tájkát eléggé előzönlük, de kérdem: drága pénzem megvan-e az európai igényű embernek való kényelem? Am meglehet, hogy rosszul ítélem meg a helyzetet s hogy képes volnék a mi saját szép helyeink lecsépelésére, csak hogy a Lidóra történt hazaáruló menekülésemet igazoljam.

Van valami ebben is. Tény, hogy mindenféle érvet szólaltattam meg a jó meleg lidói nyaralás mellett s a tulajdonképeni okot alig szerepeltettem, pedig hát nem kell igen magyaráznom, hogy idejövetelem főoka a gyönyörű Venezia közelsége volt. A világért nem mulasztanék el egyetlen napot, hogy azt a tündérvárost ne nézzem, hogy kis sikátorait és nagyszabású parádés térségeit szerelmes szívvel, szemmel el ne nyeljem. És szívem ugrál örömeiben, hogy csaknem négy héten át ittaszulhat meg az itt szemlélhető, élvezhető szépségektől. Rövid időre szinte tulso kaz a művészi produkció, amelynek élvezését Venezia nyújtja, kiesiny

Veszedelemes igazgató, kihívó politikát fog követni és szórja a tüzes esővát a mi házunk födeleire. Szlávságunk nyugalmát állandóan zavarni fogja. A legnagyobb veszedelemben forog miatta a horvát kérdés és Boszniába békés fejlődése.

Nekünk ezzel szemben a béke fenntartása kötelességünk a lehetőség legszélső határáig. De nem szabad arról sem megfeledkezni, hogy erőnket gyűjtsük arra az esetre, amikor ezt a szilaj és veszedelmes suhancnemzetet meg kell fenytetni. Erre az eshetőségre számítanunk kell most már. Sokkal inkább, mint ez előtt. Most a balkáni helyzet jelen fordulata jóformán a szerbek kezébe játsza a vezető szerepet.

Hogy a leszámolásra az idő már most alkalmasnak kínálkozik-e, az igen nagy kérdés. Azt hisszük, hogy ha az annexió idején nem huztuk ki a kardot, ha a balkáni első háborút lábhoz tett fegyverrel tudtuk végig nézni, most egyáltalán nem volna megokolva a beavatkozás. Jönni fog, sajnos, kétségtelen biztonsággal fog eljönni az idő, mikor a balkáni zürzavarba minket is belesodornak, mert a Balkánon munkáló orosz kéz folyton füti a katlant a forrongó ére alatt és nem enged a formákba való nyugodt lehülést. A tűz minket fenyeget, ellenünk szitják, a balkáni válság a mi két birodalmunk válsága.

A magántisztviselő.

—o—

(P.) Budapestén néhány hét előtt egy vállalat új igazgatója azzal kezdte meg működését, hogy valamennyi alkalmazott fizetését redukálta, amikor pedig az alkalmazottak ez ellen orvoslással éltek, az igazgató ur egyszerűen legazemberezte őket.

Jó lesz nekünk ennél az eseménynél egy kissé megállani és elmélkedni felette. Az eset a magántisztviselők jogviszonyának egyik gyászos jelensége, a rákfénének tünete.

Ebben az országban a magánalkalmazottak érdeke, léte, élete a családjával együtt a főnöknek teljesen ki van szolgáltatva. A főnöktől függ, hogy az alkalmazottja egyék, igyék, s jól aludjon-e. Képzeli csak el a helyzetet: a főnök, kit semmiféle érdek sem köt az alkalmazotthoz, még legtöbb eset-

területre szinte tulsok az a művészeti gazdaság, amelyet a bájosan könnyelmű és bravuros erőszakos veneziai köztársaság fénykorában együvé harácsolt a Szent Márk terére.

Nagy szerencsése Velencének, hogy teljesen be van építve s hogy történelmi momentumait a mai érzésű olasz építészet nem tangálja, hogy megmarad minden a régi mivoltában, hogy nem restaurálják, hanem csak fentartják az ősi Venezia házait. Minden ujszerű részlet zavarja a csöndes harmóniát. Még a reklámtáblák otromba zajongása is bizonyítja ezt a tételt. És fokozottan fájnak ezek a reklámtáblák, ha az építészeti dísz tolvajköpenyegét öltik magukra, mint ahogyan az üvegmozaik-cégek nagy kanálisbeli „palotáik” beüvegmozaikozott siralmas homlokzatai tanúsítják. Hatóságilag kötelezném e gyárakat arra, hogy az üvegmozaik-homlokzatot szimpla vakolattal fedjék simán el és tudom, hogy ezzel nagy háliját aratnám minden finomabb érzésű szemlélőnek.

Szinte ijedezve látom magamon, hogy az ultramodern művészet bizonyos idegenség hatásával van reám. Pedig szeretnék fiatal lenni és maradni, szeretnék legifjab-

ben az az érdek sem, hogy megtartsa, mert a nagy munkáskínálat miatt ninesen rá utalva — láthatatlan kezekkel belenyul az alkalmazott családi életébe, a szerint, ahogy éppen az alkalmazottal bánik. Az alkalmazott felesége, gyermekei minden nap azzal a fohászszal kelnek fel, hogy a főnök urnak csak jó kedve legyen aznap, ne mondjon olyan gorombaságot az apának, a férjnek, amely miatt aztán a családfő elkeseredett és ideges lesz s ezt családja tagjaival érezteti, imádkozniok kell, hogy a főnök véletlenül ne oly bánásmódban részesítse a családfőt, amely miatt önérzete egy szép napon fellázad s megfélekedve önmagáról és familiájáról, olyan valamit eszelepszik, ami állásába, kenyerébe kerülhet s nyomorba döntheti az egész családot.

Egyszóval az alkalmazottnak a családjában nem a családfő, hanem a főnök ur az ur.

A főnök legazemberezhetheti az alkalmazottat, a főnök tulterhelheti munkával. Minden ilyen sérelemmel szemben védtelenül áll az alkalmazott. Gyakran a szerencsés véletlen kegyéből jobb állásba jutott s hatalmi tulengésében megkötyagosodott bureausztrapák önkényének van kiszolgáltatva a magánalkalmazott. Tág tere nyílik az intrikáknak s tombolhat a rejtett ellenszenv okozta kegyetlenség.

Reggeltől estig robotoló tisztviselők, családapák éveig előléptetés nélkül maradnak gaz rágalmak miatt, amelyek ellen minthogy róluk nem tudnak, nem védekezhetnek. Önérzetükben mélyen sértett öreg tisztviselők, ha felszisszennek, rögtön megkapják a választ: keressen más állást.

Szóval a magánalkalmazott felett ott lebeg állandóan e „függő helyzet” Damokleszkardja.

Ezek után alaposan vissza is élnek a főnök urak legtöbbje.

Az eljövendő kor szociológusai ép úgy fognak megemlékezni erről az állapotról, mint történetíróink a rabszolgaságról.

Itt Fiumében a legtöbb cég a vasárnapi munkaszünetet csak szórványosan tartja meg. Erős forgalom u. n. saison idején este 9 óráig, sőt 10 óráig is dolgoztatják a tisztviselőket. Némely cég helyisége botránosan egészségtelen. Sok helyen állandóan lámpa-

bikkal egy sorban küzdeni az új művészet, igazáért. Szépen kiszinezem magamban a legujabb művészet jogos voltát és idevetődve, bizonyos undor fog el az újabb architektúrák láttára. Remélem, hogy nem benem van a hiba, hanem az itt látott objektumokban, szám szerint kevesekben és jelentéktelenekben; a Lidón is csak a régi Olaszországot kerestem, olasz kulturával, olasz architektúrával. Mindebből csaknem semmit nem nyújt a tizenkét kilométeres szigetnyelv. Száraz, kellemetlen modernkedés bánt, amelynek főhibája, hogy Bécsből importálódott. Ablakomon bekellemetlenkedik egy Wagneres-Olbrichos-villa, kék csempéivel, szeszélyesen rápatronozott emberfejnyi virágokkal és a hatást felejtendő, kinézek az ablakon, jobbra fordítom a tekintetemet, ott látom a másik bécsi sütetet: a simán vakolt felület ugyancsak szeszélyesen bevirágoztatva — persze festett virágokkal és a tető fölött egy ritkás kovácsolt vasváz, a mely kupolát, tornyot akar jelképezni; a részletek ismét bécsiek. A tetők azonban az olasz tradíciónak megfelelően laposak és vályus eserepekkel borítottak.

Az egész Lidón ninesen egyetlen architektúra, amelyben az embernek öröme tel-

világ mellett dolgozik az alkalmazott, más helyen pedig fülledt, nyomott levegőjű helyiségekbe aránytalanul sok tisztviselőt helyeznek.

Mindez ellen azonban nem szabad felszólalni, mert ha nem tetszik, hát akkor „keressen más állást”.

Itt a nyár, az alkalmazott néhány órát saját egészsége javára, teste ápolására szeretne szentelni. Nem engedik, mert késő estig dolgoznia kell.

Főnök urak! Nyissák ki fülledt levegőjű bureaui ablakait, eresszék be a friss levegőt, nézzenek ki, tekintsenek a közel mult eseményekre, mert ha nem önként nyitják ki az ablakokat, a haladás, a humanizmus szelleme, mely most még csak gyengén kopogtat, ki fogja tárnai az Önök akarata, az Önök hozzájárulása nélkül is. Mert a haladást, a fejlődést megállítani nem lehet!

Egy magántisztviselő.

Ujdonságok.

Tájékoztató.

— A kir. kormányzó magánfeleket fogad: szerdán d. e. 10—12 óra között.

— A tengerészeti hatóság épületében levő m. kir. *biológiai állomás és aquárium* díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1 óráig és d. u. 3-tól 6-ig.

— A városi könyvtár naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.

— A népkert (Giardino publico) nyitva van este 10 óráig.

— A temető naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— ACunard magyar-amerikai vonal kivándorló gőzösei a kikötőben való időzésük alkalmából megtekinthetők a megérkezési és indulási napok kivételével reggeltől estig. Jegyek az Adria palota portásánál 60 fillérért kaphatók.

— A tersattói Frangepán-vár naponta megtekinthető egy korona beléptidij ellenében. (Feljárt a susáki híddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevard-on.)

— József főherceg díszkertje (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a feleséges család távollétében hétköznapokon reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidij nines.

nék és legkevésbé sem tesz ikivételt a hatalmas méretű Excelsior-Palace szálloda épülete sem, amelyre pedig igen nagy pénzeket pazarolhattak. Valami naiv tudású építész követhette el s együgyü raffinement gyanánt fordult ugyanoda segítő motivumként, a hová fénykorában Velence minden építész elkalandozott: kelet művészetét vette át, de mire idehozta, elszállott zamatja, illata és egy szárazon kispekulált művészietlen téglakolosszus lett az eredmény. Pedig ha valahol, itt ugyancsak lehetett volna brilirozni. Már akkor a becsületes Park-Hotel ezerszerte jobban sikerült, aminthogy az tényleg az egyetlen akceptábilis épületfornt Ellenben jól sikerült az Excelsior-Hotel elhelyezése, jó messze kívül az emberforgatagon s rövid idő kérdése, hogy a nagypublikumnak való Stabilimento és az Excelsior közötti kevéssé lakott utvonat kiépüljön. Bizonyára hasonló spekulációval újabb kilométerekkel lefelé újabb Excelsiort épít a fürdőigazgatóság, úgy hogy az idegenek látogatotta Lido-fürdő ki fog terjedni egész Malamocco-ig, a szegény köldusfaluiig, a melyet csak a hajóról láthattam, de amelynek szegényes telivér olaszága mégis csak jobban esett a szemnek a bécsi ronggyal

— *A Danubius-hajógyár telepe*, a rizshástológyár, a papirgyár, kőolajfinomítógyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— Az „*Adriatica*” cognacgyár gyártelepe megtekinthető reggel 9 órától 12-ig és d. n. 3 órától 6-ig.

— *A kirándorlási ház* megtekintésére (Via Industria) a kir. kormányzóság ad ki belépőjegyeket.

—o—

— **A kormányzó az evezősversenyen.** Wickenburg István gróf kormányzó a holnapi evezősversenyt az Előre jachtról fogja szemlélni.

— **A külügyi osztályfőnök Fiumében.** Wickenburg Márk gróf külügyi osztályfőnök két napi tartózkodásra a kormányzóék látogatására ma reggel Fiuméba érkezett.

— **A városi fürdő megnyitása.** A városi fürdőt holnap d. u. 2 órakor adják át a közhasználatnak. Mint Dardi Vazul tanácsvezető munkatársunk előtt kijelentette, a felszereléssel teljesen végeztek, a tegnapi próbavilágítás is sikerült, úgy már a megnyitásnak mi sem áll útjában.

— **A feltartóztatott futár.** Tegnap este a határrendőrség állomási kirendeltsége igazolásra szólított fel egy urat, aki nagyon gyakran utazik keresztül Fiumén. Mivel nem akarta igazolni, bevezették az állomási őrszobába. Itt kitűnt, hogy az illető a cettinjei orosz követ futárja. Természetesen rögtön eleresztették. Az ügyről ma délután Késmárky Rezső dr. határrendőrségi tanácsos jelentést tett a kormányzónak, aki viszont a külügyminiszteriumot fogja értesíteni.

— **A holnapi evezősversenyre** minden előkészület megtörtént. Igen sok jegyet adtak már el elővételben, ami az anyagi részt garantálja. Az erkölcsi siker sem fog elmaradni, amit biztosítanak derék evezőseink. Csak szép idő legyen, akkor a holnapi ver-

kendőzött fürdő-„paloták”-nál. Lehajókáztam ugyanis Chioggia városkáig, vagy harminc kilométernyire Veneziától, mert egy lehetőleg teljesen érintetlen, vásári lármától is mentes olasz helyre akartam jutni. A fáradságért bőven kárpótolt a sok szép látvány, annál is inkább, mert fáradságról alig lehetett szó; a vaporetto igen kényelmes forgalmi eszköz és a lustálkodó, pihenő ember idegeihez is kedvesen alkalmazkodik: állandóan vizet mutat, megnyugtató, kedves hullámokat és különösen az esti visszautazás változó színű tájképei gyönyörűségek.

A finom olasz részletezéssel, kődiszkekkel megoldott művészetek gazdasága élénk ellentét a lakosság nagy szegénységével szemben, amely csak Velence bukásakor következtetett be, de a templomok és kevés főúri paloták még abból a korból maradhattak fenn, a mikor a kis Chioggia a győzelmes Veneziával merészelt szembeszállani.

A gyengébbnek el kellett buknia a hatalmassal szemben és kétszer bukott, mert újból el kellett buknia — a hatalmassal együtt.

seny elsőrangú sportesemény lesz.

A közönség tájékoztatására itt adjuk a programot:

1. Kezdők négyese belvillás kormányossal: a Quarnero díja.

a) Societá Ginnastica Triestina. Evezősök: Bruno Bertoli, Giuseppe Lucchi, Menotti Cesca, Giovanni Pregel; kormányos: Virgilio Scocchi.

b) Club Canottieri „Liburnia” Fiume. Evezősök: Raul Besancon, Giovanni Emmer, Antonio Regner, Frimmel Ferdinando, kormányos: Adolfo Burekhard.

c) Societá Canottieri „Eneo” Fiume. Evezősök: Edmondo Krassich, Leone Spetz Luigi Bruss, Enrico Fonda; kormányos: Rugero Ozioni.

d) „Quarnero” Evezős Egyesület, Fiume. Evezősök: Simkó József, Dobozi Artur, Barna Ferdinand, Jakabfi József; kormányos: Bónis Ernő.

1. Senior kettős belvillás kormányossal: az abbáziai Casino des Étrangers díja.

a) Societá Canottieri Liburnia Fiume. Evezősök: Mario Polanda, Ugo Patak; kormányos: Adolfo Burekhard.

b) Societá Canottieri „Libertas”, Capodistria. Evezősök: Renato Pecchiari, Francesco Babuder; kormányos: Egidio Parovel.

c) Societá Canottieri „Eneo” Fiume. Evezősök: Manlio Vittori, Francesco Corrossacz; kormányos: Giovanni Cettina.

d) „Quarnero” Evezős Egyesület, Fiume. Evezősök: Budai Emil, Nemes Béla; kormányos: Bónis Ernő.

e) Rowing Club Triestino, Trieste. Evezősök: Pietro Petronio, Giuseppe Tiepolo; kormányos: Sartori.

f) Rowing Club Triestino, Trieste. Evezősök: Dante Carniel, dott. Icilio Carniel; kormányos: Charlie.

3. Junior négyes belvillás kormányossal. Díj a Fiumei Evezős Egyesületek Serlege.

a) Club Canottieri „Libertas” Capodistria. Evezősök: Giuseppe Grio, Romualdo Parovel, Umberto Montanari, Antonia Vergerio. Kormányos: Nicoló Depangher.

b) Societá Canottieri „Eneo” Fiume. Evezősök: Alberto Stuparich, Ugo Justin, Umberto Fonda, Giovanni Martich; kormányos: Ruggero Ozioni.

c) „Quarnero” Evezős Egyesület Fiume. Evezősök: Budai Emil, Kőszegfalvi Flóris, Csizy István, Nemes Béla; kormányos Bónis Ernő.

4. Külvillás négyes kormányossal. Fiumei hölgyek díja.

a) Societá Canottieri „Eneo” Fiume. Evezősök: Alberto Philippovich, Otello Persich, Arturo Penso, Giovanni Rusich; kormányos: Vasco Miceli.

b) Societá Canottieri „Eneo” Fiume. Evezősök: Teodoro Materljan, Giusto Cossutta, Ferdinando Fletzner, Egone Maxer. Kormányos: Italo Petrino.

5. Skiff dr. Pachany A. díja.

a) Club Canottieri Liburnia Fiume. Evezősök: Milan Polich.

b) Club Canottieri Liburnia Fiume. Evezősök: Tiburzio Pirnitzer,

c) Club Canottieri Liburnia Fiume. Evezősök: Otto Andrea.

6. Senior négyes belvillás kormányossal. Díj a trieszti Rowing Club serlege.

a) Club Canottieri Liburnia Fiume. — Evezősök: Mario Pellanda, Ugo Patak, Antonio Regner, Giovanni Emmer; kormányos: Adolfo Burekhard.

b) Societá Ginnastica Parentina „Forza e Valore” Parenzo. Evezősök: Antonio Bon, Angelo Casarsa, Mosé Sabatti, Giorgio Dabretto; kormányos Marco Bencie.

c) Club Canottieri „Libertas” Capodistria. Evezősök: Renato Pecchiari, Francesco Baduber, Mario Fonda, Arvino Arvini. Kormányos: Edigio Parovel.

d) Societá Canottieri „Eneo” Fiume. Evezősök: Alberto Stuparich, Ugo Justin, Giovanni Martich, Umberto Fonda. Kormányos: Ruggero Ozioni.

7. Junior kettős belvillás kormányossal. Societá delle Regate di Trieste díja.

a) Societá Ginnastica Triestina, Trieste. Evezősök: Umberto Ranzatto, Nino Rossi, kormányos: Virgilio Scocchi.

b) Societá Canottieri „Eneo” Fiume. Evezősök: Manlio Vittori, Francesco Corrossacz, kormányos: Giovanni Cettina.

c) „Quarnero” Evezős Egyesület Fiume. Evezősök: Csizy István, Kőszegfalvi Flóris, kormányos: Bónis Ernő.

d) Rowing Club Triestino, Trieste. Evezősök: Pietro Petronio, Giuseppe Tiepolo, kormányos Sartori.

e) Rowing Club Triestino, Trieste. Evezősök: Dante Carniel, dr. Icilio Carniel, kormányos: Charlie.

8. Nyolcas belvillás kormányossal. Fiume város díja.

a) Societá Canottieri „Eneo” Fiume. Evezősök: Alberto Stuparich, Ugo Justin, Umberto Fonda, Leone Spetz, Luigi Bruss, Edmondo Krassich, Enrico Fonda, Giovanni Martich; kormányos: Renato Fonda.

b) „Quarnero” Evezős Egyesület. Evezősök: Budai Emil, Kőszegfalvi Flóris, Csizy István, Nemes Béla, Simkó József, Dobozi Artur, Barna Ferdinánd, Jakabfi József; kormányos: Bónis Ernő.

c) Club Canottieri „Libertas” Capodistria. Evezősök: Giuseppe Grio, Romualdo Parovel, Renato Pecchiari, Francesco Babuder, Mario Fonda, Arvino Arvini, Umberto Montanari, Antonio Vergerio. Kormányos: Piero de Manzini.

— **A Természetbarátok Egyesületének fiumei fiókjá** holnap, vasárnap Malinskába rendez kirándulást. Találkozás délután fél 3 órakor az Adamich-mólón. Utiköltség 1.20 korona.

x **Magyar ház a Lidón.** A 20 szobás Guttman-n-penzió Lido Via Lazzaro Mocenigo 10. Velence s a Lidó egyetlen magyar háza. Penzió 12—13 lira. Magyar konyha s személyzet.

Mit dicsérnek az asszonyok?

Azt a szert, a mely lehetővé teszi a fáradság nélkül való mosást! Ilyen szer az „Asszonydicséret” mosópor. Aki a fehéreneműt éjjen át „Asszonydicséret”- mosópor oldatában áztatja, a mosás munkájának felét megtakaríthatja. Aki azután Schicht-szappannal mos, annak a mosás egyáltalán nem lesz fáradságos.

NESTLÉ FÉLE
régebevált GYERMEKLISZT
 PRÓBADOBOT, INGYEN KÜLD.
 HENRI NESTLÉ, WEILL DIBERSTRASSE 48

— **Hozzászólás.** Nem mulaszthatom el, hogy a „Hangverseny a Deák-fasorban“ c. felszólalásokra észrevételeimet meg ne tegyem, miután az ügy nemesak a környékbeli lakók, de a város összes lakóit is érdekli.

Bár a hangverseny, melyet a borjúk okoznak, kellemetlen, az eddig felajánlott módokkal azon segíteni, sajnos, a közönség érdekében, nem lehet.

Ha ugyanis a megérkezett élő állatok éjjele a távolabbi helyre vitetnének, honnan a jelzett hangverseny nem zavarná a Deák-fasori lakók éjjeli nyugalma, ugy másnap reggel ismét vissza kellene azokat kirakás végett az egyedül e célra szolgáló Rámpa kirakóra szállítani. Ez pedig a vasutnál oly nehezen megy, hogy néha 2—3 órát kell várni, míg az állatok kirakhatók, mert az állomás területén mozgó egyetlen tolató mozdonny nagyon el van foglalva, másrészt a többszöri ide-oda tolatás az állatokra nézve életveszélyes is.

A másik módzat, hogy a felek azonnal értesítendők az élő állatok megérkezéséről, igen helyes, de nehezen vihető keresztül, mivel érkehetnek azok 4 és 6 óra közt délután is és addig, míg az a kirakodóra állítatik és a hivatalos idő elmúlik, esetleg állatorvos sines azonnal rendelkezésre, akinek minden élő szállítmányt kirakás előtt meg kell vizsgálni. Valószínűleg szívesen kirakná a tulajdonos is megnél előbb az állatokat, de ez legtöbbször a fentiekkel fogva lehetetlen.

Egyedüli mód, amely a város és a vasut által oldható meg, az, hogy építsék ki a sínpárt a vágóhidig, mint az minden nagyobb városban meg van s a megérkezett áru azonnal a vágóhidra szállíttassék, hol elegendő hely van élő állatok elhelyezésére, mert az itteni vágóhid olyan berendezésű, hogy ezt tanulmányozni jönnek messze vidékekről. Miért nem egészítik ki még a szükséges sínpárral ezt és akkor megszűnne minden panasza, ugy a közönség, mint a mészárosok részéről?

Ezeket vagyok bátor a vasut és más vezetőseknek szíves figyelmébe ajánlani s midőn kérem ezen sorok szíves közlését, vagyok t. Szerkesztő urnak kiváló tisztelője.

R.

— **Szabadságon.** Schmiermund Ernő m. kir. posta- és táviráda főfelügyelő főnök, négy heti szabadságra távozik s ma átadta a hivatal vezetését Erdélyi Sándor m. kir. posta- és táviráda tanácsosnak, akit a budapesti postaiszolgálatától rendelték ki helyettesül.

— **Kiválás.** A Quarnero gőzmosó gyár rt., mint ismeretes, esődbe jutott. Most közli a cégbiróság, hogy időközben dr. Glax Gyula, Klugl József, Steiner Ignác és dr. Kun Árpád kiváltak az igazgatóságából. Steiner Ignác pedig a Magyar Közvetítő Bank igazgatóságából is töröltette magát.

— **Cápat fogtak.** A Kirsich-féle halászati vállalat halászlai tegnapelőtt egy jól kifejlett zászlóscápat fogtak Cirkvenica mellett. A tengeri szörnnyetegre már egy hete vadásztak a halászok. Két fiúmei halász megvette tőlük a zászlóscápat, amelyet a halesarnokban fognak mutogatni.

— **Eltűnt melltü.** Deutich Adél Abbáziában üdülő uriaszony tegnap bejelentette a fiúmei esendőrségen, hogy az Adamich-mólón eltűnt 80 korona értékű melltü.

— **Megugrott betörők.** Tegnap megirtuk, hogy egy trieszti megekeresés alapján a susáki esendőrség letartóztatta Krebel Antal 31 éves adelsbergi, Fanton Cézár 54 éves idriai és Valentin Péter 24 éves pólai illetőségű egyéneket, akik Triesztben nagyobb szabású betöréses lopást követtek el. A betörőket a esendőrség celláiban zárták el. Tegnap délután azonban mindhárom megszökött. A esendőrség keresi őket.

— **Ellopott jelzőlámpa.** A Whitehead-torpedógyár megbizásából feljelentést tettek a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik a gyár egyik lanszirozóhidjáról egy 100 korona értékű jelzőlámpát vitt el. A rendőrség nyomozást indított.

— **Önként jelentkezett katonaszökevény.** A pólai haditengerészeti parancsnokság tegnapelőtt táviratilag kérte a susáki esendőrséget Klarich György drágai születésű szökevény haditengerész letartóztatására. A esendőrség nyomozást indított, de nem tudta elfogni a katonaszökevényt. Tegnap a haditengerészeti parancsnokság arról értesítette a esendőrséget, hogy Klarich önként jelentkezett.

— **Öt pár cipő.** Hering Mária susáki asszony feljelentette a susáki esendőrségen a eselédjét Tusek Terézt, aki — a feljelentés szerint — öt pár cipőjét ellopta. A esendőrség letartóztatta a eselédleányt, aki azt vallotta, hogy csak egy párt lopott.

— **Tolvaj csavargónó.** Kauzlarich Pierina susáki mosónő tegnap a susáki esendőrségen 17 korona készpénzének eltűnését jelentette be. A esendőrség nyomozást indított s néhány óra múlva elfogta a tolvajt, aki ki Brnich Lila vrhovinai születésű leány. Hetek óta csavarog s miután nem volt pénze a megélhetéshez, lopásra vetemedett.

— **Az Adria hajóstársaság** hajóinak mozdulatairól a következő értesítést vettük: Adria Nápolyban rakodik Marseille felé B vonal. Andrassy Fiumében rakodik Marseille és Spanyolország felé A vonal. Arad f. hó 15-én Cardiffból Maltába elindult, Árpád ma indul Triesztből Marseille felé B vonal. Balaton f. hó 17 óta Fiumében rakodik Braziliába (via Trieszt, Nápoly, Livorno, Génua, Torrevieja), Báró Fejérváry f. hó 13 óta Odesszában rakodik Rotterdam részére. Báthory f. hó 17 óta kirak Velencében; onét Triesztbe és Fiuméba jön, B. Kemény f. hó 16 óta Rouenban kirak; onnan Cardiffba megy, Buda II. f. hó 14-én Palermóból elindult Rouenba és Glasgowba, Carola Malta és Siracusa között postaszolgálatot teljesít, Deák ma elindul Velencéből Fiuméba, hogy itt Rouenba rakodjék (via Sfax), Duna f. hó 15-én Génuaából Torreviejába és Braziliába indult, Jókai f. hó 12 óta Swanseában Velence számára rakodik, Kálmán Király f. hó 14-én Fiuméből Bengasiba, Tripoliszba, Sfax-, Lisszabon-, Leixoes- és Rouenba indult, Kassa f. hó 17-én Valenciából Fiume felé indult A vonal, Kolozsvár f. hó 17-én Cataniából Fiuméba indult, Lederer Sándor Génuaában rakodik Marseille és Spanyolország részére. A vonal, Matlekovits Oranban rakodik az észak-afrikai vonalban kifelé, Mátyás Király Génuaában hazafelé rakodik B. vonal, Nagy Lajos f. hó 12 óta Swanseában rakodik Velence részére, Rákóczi Messzinában rakodik

Marseille, Spanyolország számára A vonal, Stefánia ma indul Fiuméből Girgenti, Bordeauxba, Szápáry f. hó 17-én Cataniából Fiuméba indult B vonal, Széchényi f. hó 17 óta kirakodik Londonban; onét Swanseába megy, Szeged f. hó 13 óta kirak Rotterdamban; onét Cardiffba megy, Széll Kálmán ma reggel óta kirakodik Fiumében London, Rotterdam részére (via Görögország), Szent István f. hó 17-én elhaladt Spartel mellett Oran, Malta, Fiume, Trieszt felé való útjában, Szent László június 6 óta javítás alatt Fiumében, Tibor f. hó 15-én Maceioból Bahiába indult, Tisza f. hó 15 óta Maltából Fiuméba indult észak-afrikai vonal, Zichy f. hó 15-én Fiuméből elindult az északafrikai vonalra, Zrinyi Palermóban rakodik hazafelé A vonal.

— **Grünhut és Társa** hajóinak mozdulatai: Anna Fiumében parafát rak ki Bougieből, Lina Siracusában asfaltot, Cataniában láva-követ rak Fiume részére, Magyar esedékes f. hó 20-án Fiumében sórakománnyal Sfaxból, San Severo Tunis és Tripolisz között közlekedik, Indeficienter gabonát és fát rak ki Velencében, majd Ravennába megy, Pecine utban Barry-road felé, 17-én érintette Gibraltárt.

— **Nincs elegáns nő,** ki ne használná a Földes-féle Margit krémet és Margit szappant, mert a Földes-féle szépség szerke a legjobbak az egész világon.

— **Uj személyszállító gőzös.** Az isztria-trieszti hajóstársaság a trieszti Stabilimento Tecniconak egy uj személyszállító gőzösré adott megrendelést. Az uj hajó hossza 160, szélessége 25, mélysége 9 angol láb, gyorsasága óránként 14 és fél tengeri mértföld lesz. Az uj hajó Pola és Trieszt közt fog közlekedni ugy, hogy e két város közt naponta lesz majd gyorshajó közlekedés.

— **Corso mozi.** Ma esti uj műsor: Andersonmattól Göschenenig. — Jack Johnson a kalandor, dráma. — Nem esett a feje lágyára, bohózat.

NYILTTÉR*.)

Fiume és a magyar-horvát tengerpart kir.
Kormányzójától.

314/eln. szám.

HIRDETMÉNY

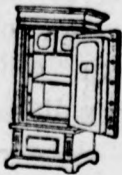
a városi képviselőtestületnek a legközelebbi hat év tartamára leendő megválasztása tárgyában.

Fiume szabad város és kerülete képviselőtestülete a m. kir. minisztertanács elhatározása folytán a m. kir. belügyminiszter ur Ó Nagyméltóságának 1913. évi június hó 20-án 4744/eln. sz. a kelt rendeletével feloszlattatván, a városi Statutum 27. §-a értelmében az uj választások kiírása iránt legkésőbb 4 héten belül kell intézkednem.

Tekintve azonban, hogy az uj választási névjegyzékek, amelyek alapján a vá-

Redőnyös és lapos íróasztalok
 Iratszekrények. Kártyanyilvántartás.
 Teljes intézeti berendezések.
Hirsch és Társa, BUDAPEST,
 Telefon 84. 27.

„Regna“ a jelenkor leg-tökéletesebb írógépe
 Országszerte díjmentes bemutatás.
 Pénz, könyv- és okmányszekrények
 Elsőrendű minőség. Szolid árak.
 V., Alkotmány-utca 19. sz.

lasztások megtartandók, még nem készültek el, a Statutum 38. §-ának rendelkezésére való hivatkozással értesitem Fiume szabad város és kerületének eszelekvő választói joggal bíró minden polgárát, hogy a városi képviselőtestületnek a legközelebbi hat év tartamára leendő megválasztása céljából kitűzendő határnapról — nem lévén még ez idő szerint megállapítható, hogy a választóknak végérvényes új névjegyzékei mikor készülnek el, a városi Statutum 35—37. §§-ainak rendelkezésénél fogva a városi tanács által egybeállítandó új választási névjegyzékek végleges megállapítását követő 8 (nyolc) napon belül közzéteendő külön hirdetmény útján fogom őket értesíteni.

Fiume, 1913. évi július hó 16-án.

WICKENBURG s. k.
kir. kormányzó.

**Dal r. Governatore di Fiume e del Litorale
Ungaro-Croato.**

N. 314 - pres.

NOTIFICAZIONE.

concernente l'elezione generale della Rappresentanza municipale per il prossimo sessennio.

In seguito allo scioglimento della Rappresentanza municipale della libera città di Fiume e suo distretto, decretato dal r. ung. Consiglio dei Ministri e comunicato con l'ordinanza di Sua Eccellenza il r. ung. Ministro dell'Interno dd. 20 Giugno 1913 N. 4744 pres. a sensi del paragrafo 27 dello Statuto civico la convocazione per le nuove elezioni deve aver luogo al più tardi entro 4 settimane.

Visto però che le nuove liste elettorali, sulla base delle quali si dovrà procedere all'atto elettorale, non sono peranco compilate, per rispetto al disposto del paragrafo 38 dello Statuto civico rende avvertiti tutti i membri della libera città di Fiume e suo distretto, aventi diritto attivo all'elezione che data l'impossibilità di precisare già sin da ora l'epoca in cui diverranno valide le liste elettorali in preparazione, il giorno stabilito per l'elezione generale della Rappresentanza municipale per il prossimo sessennio verrà portato a pubblica conoscenza mediante apposita notificazione da pubblicarsi entro giorni otto (8) dopo che saranno definitivamente compilate per cura del Magistrato civico le nuove liste elettorali a mente del disposto dei paragrafi 35-37 dello Statuto civico.

Fiume, 16 luglio 1913.

Il R. Governatore:
WICKENBURG m. p.

—«O»—

Imró Ferenc és Szerblyin István
borbély- és fodrászmesterek

átvették a VIALE DEÁK 14 sz. a. Gradinata del Sasso Bianco sarkán levő fodrásztermet.

Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Bérletjegy K 3.—

TŐZSDE.

	Jul. 18 zárlat	Mai ár. 1/2 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	812.50	813.75
Osztrák hitelrészvény	617.—	617.50
4%-os koronajáradék	80.80	81.05
Osztr.-magy. államvasut	692.—	692.75
Jelzálogbank	415.—	415.—
Leszámitolóbank	505.—	505.25
Hazai Bank	279.50	278.—
Magyar Bank és Keresk. R-T.	527.—	528.75
Rimamurányi	682.50	685.25
Salgótarjáni	745.—	747.—
Közuti Vasut	633.50	636.—
Városi Villamos	354.—	356.—
Adria	536.—	—
Déli Vasut	122.50	—
Magyar Cukoripar	2750.—	—
Rizsgyár	3770.—	—
Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Buza áprilisra	11.85	—
Buza májusra	—	—
Buza októberre	11.33	11.38
Rozs 1913 áprilisra	—	11.91
Rozs októberre	8.97	9.—
Tengeri májusra	7.25	—
Tengeri júliusra	8.15	8.27
Tengeri augusztusra	8.13	8.20
Zab áprilisra	—	7.28
Zab októberre	8.30	8.28
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	618.—	617.—
Magyar hitelrészvény	810.—	812.—
Osztrák magyar államvasut	—	692.—
Déli Vasut	—	122.—
Alpesi	884.—	900.—
Skoda	822.—	821.—
Osztr. koronajár.	81.85	—

Fiumei és trieszti értékek:

	Legutóbbi köré- sek átlagár.
Fiumei 4%-os köicsönkötv.	92.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—
Fiumei Népbank	112.—
Litorale Bank és Takaréksz.	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—
„Indeficienter“ tengerhajóz.	500.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1400.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1050.—
Orient tengerhajózási társ.	1300.—
Ált. Forgalmi r. t. régi	1900.—
„Magyar Olajgyár“	1760.—
Austro-Americana	202.—
Navigazione Libera Triest	283.—
Osztrák Lloyd	612.—
Stabilimento Tecnico	568.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	9800.—
I. Trieszti Rizsgyár	429.—
„Kerka“ dalmát vízművek r. t.	742.—
Spalatoi Portland Cement	428.—
Assicurazioni Generali Nap.	375.—
Riunione Adriatica	838.—
	3700.—

Fiumei magy. Uri és Női Fodrászterem

Adria palota. Telef. II-60.

Ujjonnan és higiénikusan berendezett külön kabinokban olcsón végeztek **fejmosás, hajfestés, onduláció, divatos fésülés és manicure.** Nagy raktár divatos betétekből, vágott hajból és pipere cikkekből.

A higiénikus uri teremben gyors és pontos kiszolgálás

JOHANN RAPF

„Villa Ella“ Pilseni Söracsarnok.

Steinacker Villával szemben Feljárt a Slatina fürdőnél. Szobák penzióval és a nélkül, olcsó árak. Polgári konyha, pilseni sör, jó borok.

Gyenge férfiak! Öregek és fiatalok!

Ne csüggedjete!

Feltaláltan

a férfierő gyengeségének (neurasthenikus impotenciának) azonnali megszüntetését. Nem belsőleg beveendő gyógyszer. Kérjen zárt boríték alatt megküldendő ismertetőt 40 fillér postabélyeg címmel.

Cím: „Nova Mechanika 161“

Fiókbérlet 40. Budapest—Főposta.

Távirat — Telefon.

Pejacsevics — horvát miniszter.

BUDAPEST, jul. 19. Pejacsevics gróf horvát miniszterre való előterjesztése már Ischlben van. Pejacsevics eskütétele már a legközelebbi napokban megtörténik. Ugy hírlik, hogy a horvát tartománygyűlési képviselőválasztások csak akkor fognak megjelenni, a midőn a magyar országgyűlés őszi ülészaka már megkezdődött, hogy még a választások megkezdése előtt a vasuti pragmatika rendezhető legyen.

BUDAPEST, jul. 19. Pejacsevics horvát miniszter eskütétele f. hó 22-én d. e. 10 órakor lesz Ischlben.

Ismét itéletidő.

M-SZIGET, jul. 19. Ma itt ismét borzasztó zivatar dult. A villám több helyre becsapott, így Tiszaveres községben a villám agyon ütötte a harangozót, és beütött több házba. Épületeket, melyeket az árvíz eddig el nem vitt, felgyújtott a villám.

Érdekes házasság.

BUDAPEST, jul. 19. Báró Madarassy-Beck Gyula, a Hitelbank igazgatója, ki nem rég vált el feleségétől, báró Guttmann Lilly-től, ma d. e. az V. kerületi anyakönyvvezető előtt nőül vette báró Hatvani Lilly urhölgyet, ki meg nemrég vált el tőszegi Freund Imre mérnökötől.

Leégett gombgyár.

NEWYORK, jul. 19. A 20 avenueban kigyuladt egy gombgyár, 20 munkás, köztük több leány bennégett.

Félmillió sikkasztás.

KOPENHAGA, jul. 19. Petersen volt bankigazgató fél millió koronát sikkasztott bankjától. Bűnét beismerete, mire a rendőrség letartóztatta.

Tolvaj leányok.

BUDAPEST, jul. 19. A büntető törvényszék ma ítélkezett a tolvaj leányok ügyében. Cseri Veronát 1 évi börtönre ítélték, a többi pedig, mivel kiskorúak, javító intézetbe küldik. Az egyik leányt, Rasch Rózát, a jelenlevő fivére a tárgyaló teremben meg akarta verni, de megakadályozták. Az anyja azonban hangosan megátkozta.

Testvérgyilkosság.

COTTBUS, jul. 19. A közeli réten egy meggyilkolt 8 éves kislány tetemét találták. Rendőrökutját hozattak, mely megindulva a nyomokon, a kis lány fivéréhez vezette a rendőröket, kiknek a fii bevallotta, hogy testvérét ő gyilkolta meg.

Veszélyes fii.

BUDAPEST, jul. 19. A rendőrség letartóztatta Kleckner Ernőt, mert édes anyját, aki nem adott neki pénzt, agyonlövés-sel fenyegette.

A kolera.

FRANKFURT, jul. 19. Belgrádból táviratozzák a Frankfurter Zeitungnak: Kri-

volae és Köprülü között a szerb táborokban dühöng a kolera. Két hét óta naponta átlag százötven halálos koleraeset fordul elő. A katonákat az uton hagyják heverni, a sáncokban halnak meg a kolerás betegek.

BUDAPEST, jul. 19. A belgrádi kolerajárvány miatt a Duna-gőzhajózási társaság a hajójáratokat Belgrád és Zimony között beszüntette.

A züllő bolgár hadsereg.

FRANKFURT, jul. 19. A Frankfurter Zeitungnak Szófiából azt jelentik, hogy a bolgár hadseregben mind jobban meglazul a fegyelem. A szófiai városi parancsnok az este megkérdezte néhány katonától, akikkel találkozott, hogy mit keresnek ily későn az utcán. Erre a katonák kirántották revolvérüket és rálógtak a parancsnokra ezzel a megjegyzéssel:

— Majd megmutatjuk neked, mi vagy te!

Ugyanekkor egy tisztet egy helyiségben úgy megverték a katonák, hogy félholtan összeesett. Egyik esetben sem tudták kézrekeríteni a tetteseket. Belgacikban agyonlőttek egy tüzérkapitányt, mert megvert egy közlegényt. A város kellő közepén egy tisztet meggyilkolt egy katona. Sok katona megszökött ezredétől.

Szavov reaktiválása.

PARIS, jul. 19. Szavov tábornokot újra kinevezték az operáló seregek főparancsnokává. Ez a kinevezés Oroszországban kedvtelenséget okoz, mert Szavovot tartják ott a háború okozójának. A kinevezésben a kormány súlyos hibáját látják és azt hiszik, hogy ez az Ausztria-Magyarország felé való elhajtást jelenti. Az orosz kormány képviselője újra megjelent a bolgár kormánynál és sürögősen tanácsolta neki, hogy küldje el külön megbízottját Üszkübbe.

PÉTERVÉR, jul. 19. Itt úgy tudják és meglehetősen izgatottságot kel a szófiai hír, hogy Szavov tábornok új sereggel fog támadni Szerbia és Görögország ellen. Ebben az esetben a hadjárat még sokáig fog tartani. Az orosz külügyi kormány el van tökévelve, hogy véget vet a háborúnak.

Törökország.

KONSTANTINÁPOLY, jul. 19. A tegnapi nap folyamán két rendkívüli miniszter tanács volt, amely azon kérdés fölött tanácskozott, hogy a hadsereg folytassa-e előnyomulását. Az orosz nagykövetség első dragománja ma két ízben meglátogatta a nagyvezért, állítólag azért, hogy információt szerezzen be arra nézve, hogy a török hadsereg jelenleg hol áll.

KONSTANTINÁPOLY, jul. 19. A nagyhatalmak képviselői tegnap külön-külön megjelentek a portán és felszólították a nagyvezért, hogy a török sereg hagyja abba a Drinápoly ellen való előnyomulást. Arra hivatkoztak a nagykövetek, hogy a londoni békeszerződés végleges.

PÁRIS, jul. 19. A Matin-nek táviratozók Konstantinápolyból: A jelek arra vallanak, hogy a hatalmak diplomáciai eljárásának nem volt eredménye és a török sereg tovább nyomul Drinápoly és Kirckilissze felé.

SZOFIA, jul. 19. Ide az a hír jött, hogy a törökök Lüle-Burgasztól visszahúzódtak az enos-midiai vonalig.

A törökök Drinápolyban.

KONSTANTINÁPOLY, jul. 19. A török lovasság Drinápoly alá érkezett.

KONSTANTINÁPOLY, jul. 19. Félhivatalosan jelentik: A török lovasság bevonult Drinápolyba.

KONSTANTINÁPOLY, jul. 19. Az orosz nagykövet megjelent a nagyvezérnél és figyelmeztette, hogy Pétervárott nagy meglepetést keltett a török hadsereg kalandos vállalkozása és Oroszország nem lesz az ilyen eseményeknek néma szemlélője.

Megállott a román sereg.

LONDON, jul. 19. A Daily Telegraphnak jelentik Bukarestből: A román sereg a turtukaja—balesiki vonalon túl bolgár területen semmi más helyet nem szállott meg és nem is fog megszállani.

BUKAREST, jul. 19. A király parancsot adott a seregeknek, hogy szüntesse be két napra az előnyomulást. Azért történt ez, mert Ferdinánd király sajátkezű levelében megkérdezte Károly királyt, hogy mik voltak a feltételek a békére. Azóta a román király elküldte válaszát, amelyben megjelölte a feltételeket: Bulgária fogadja el új határnak a Turtukaja—Balesik-vonalat és még e héten kezdje meg a béketárgyalásokat a három Balkán-állammal, megjegyezve, hogy Románia részt fog venni a tárgyalásokban.

Szófia előtt.

BUKAREST, jul. 19. Félhivatalosan jelentik: A román csapatok Vraza előtt állanak, amely 70 km-re van Szófiától.

Összeütközés.

BUKAREST, jul. 19. A román csapatok első hadoszlopa a Miklós hágónál összeütközött a bolgárokkal.

Békekötés és határrendezés.

BELGRÁD, jul. 19. Pasies és Venizelos miniszterelnökök állítólag megállapodtak a mielőbbi békekötés és demobilizáció feltételeiben és hogy Bulgáriát ismét beveszik a balkáni szövetségbe.

BELGRÁD, jul. 19. A jövő államhatárokul a következő vonalak állapítottak meg: Bulgária és Szerbia között Strumadoiran—Gevgheli, Görögország és Bolgarország között az ofranai vonal. Szerbia és Görögország között már teljes megegyezés jött létre a határvonal tekintetében.

A hatalmak lépései.

LONDON, jul. 19. A Reuter-ügynökség a következő információkat kapta: A hatalmak Szófiában. Konstantinápolyban és Bukarestben tanácsokat fognak adni. Szófiában azt fogják tanácsolni, hogy a bolgár kormány egy képviselője kezdje meg a tanácskozásokat a szerb és a görög miniszterelnökökkel, Konstantinápolyban, hogy a török hadsereg ne lépje át az Enosz—Midia határvonalat, Bukarestben pedig, hogy a román hadsereg ne szállja meg Szófiát.

Diplomáciai körökben bizonytalanság mutatkozik a Románia és Törökország részéről várható mozdulatokra vonatkozólag. Meglepetést okoznak a Konstantinápolyból érkező kijelentések, amelyek Drinápoly elleni előnyomulásra engednek következtetni, míg Törökország tudatta a hatalmakkal, hogy az Enosz—Midia-vonalon innen szándékozik maradni. A diplomáciai körök a Drinápoly elleni előnyomulást nem tekintik különösen nyugtalanítóknak, mert bizonyos, hogy a hatalmak, szilárdan el lévén határozva Bulgária megsemmisítését megakadályozni, meg fogják tenni a magukét arra vonatkozólag, hogy a törökök ne maradjanak Drinápolyban, ha oda be is hatolnának, amit egyébként nem hisznek. A diplomáciai körök a helyzetet igen komplikálnak és kellemetlennek tekintik, de nem veszélyesnek.

CIRKVENICA.

Modern Penzió

Legajánlatosabb penzió a fürdő mellett. Gyönyörű tengeri kilátás. Kitűnő konyha, Mérsékelt árak.

Valódi brünni szövetek

az 1913. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3.10 m. hosszú teljes férfruhához (kabát, nadrág, és mellény) elegendő, csak	1 szelvény 7 kor.
	1 szelvény 10 kor.
	1 szelvény 16 kor.
	1 szelvény 17 kor.
	1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt feketé szalonruhához 20.— K-ért, szintgy felöltőszövetet, turistalátót, selyemkamarnit, női kosztüm szöveteket stb. gyári árakon káde, mint megbízható és szolid cég mindenféle ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a mélyeket a magánvevő élvez, ha szövetségiügyletet közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyáriszácon rendel meg, igen jelentékeny. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Minták, figyelmes kiválasztás, meg a legkisebb rendelésnél is, teljesen kris árban.

Lido - Venezia

SPLENDID-HOTEL

(Villa Principessa Giovanna.)

Elsőrangú szálló 100 szobával. — Kitűnő konyha. — Penzió 11—15 lira. ::

Hotel Pilsen Meublé

110 szobával 3 lírától személyenkint. Lift, fürdők.

Motorsónak

Caprani G. tulajd.

Quarnero kávéház

Abbaziában

Az előkelő világ találkozóhelye.

Minden délután elsőrangú hangverseny.

Estéknként hangversenyek, táncmulatások, kinematograf előadások, tombolák kabaret előadások stb.

Igyék naponta 1—2 palaczk

Szent István Dupla-malátasört

A söriparban korszakot alkotó a „Kőbányai Polgári Sörfőzde” ezen világhírű söre, amelyet ma már minden országban utánoznak. Nemcsak a legélvezetesebb üdítő ital, de csodálatos gyógyhatása is van idegesség-, étvágy hiánya, vérszegénység-, álmatlanság-, tüdő- és gyomorbetegségeknél; igen ajánlható lábadozó betegeknek és szoptató nőknek is.

Ajánlja: Noerden tanár Bécsben; Korányi tanár Budapesten; Glax tanár Abbaziában és számos más szaktekintély.

Kapható:

Frisztöltésű palaczkokban minden fűszer és csemege kereskedésben. Frissen csapról kimérve minden előkelő étteremben.

Nyomatott a „POLINNIA” Fiumei Kereskedelmi Nyomdában (Telefon száma 400).

Ragályok ellen

most igen alaposan kell védekeznünk, mert vörheny, kanyaró, typhus, himlő és egyéb ragályos betegségek most fokozottabb erővel lépnek fel, mint más évszakokban, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítő szer kéznél legyen. A jelenkor legmegbízhatóbb fertőtlenítő szere a

LYSOFORM

szagtalan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben **80 fillérért** minden gyógyszerárban és drogériában kapható. Hatása gyors és biztos, miért is az összes orvosok betegygyak fertőtlenítésére, antiseptikus kötözéseknél (sebekre és daganatokra) kéz- és arcmosásra és ragályok elhárítására, nőknek altesti irrigációra stb. mindenkor ajánlják.

Lysiform-szappan

finom, gyenge pipereszappan, 1% lysiformot tartalmaz és antiseptikus hatása. Alkalmazható a legkényesebb bőrre, még csecsemőknél is; szépíti, megpuhítja és illatossá teszi a bőrt. Egy kísérlet és Ön a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni. **Darabja 1 korona.**

Fodormenta-Lysiform

erősen antiseptikus hatása szájviz. Szájbüzt rögtön és nyomtalanul eltünteti és a fogakat konzerválja. Használható továbbá orvosi utasítás szerint toroklobnál, gégebántalmaknál és nátha esetén gurgulázásra. Néhány csepp elegendő egy fél pohár vízre. **Eredeti üvegje 1 kor. 60 fill.**

Az összes lysiformkészítmények kaphatók minden gyógyszerárban, drogériában. Kivánatra bárkinek ingyen és bérmentve megküldjük az **Egészség és fertőtlenítés** című érdekes könyvet.

Ahol lysiform nem volna kapható, oda közvetlenül is küldünk 6 kor., előzetes beküldése esetén 3 üveg lysiformot, 2 darab szappant és 1 üveg szájvizet.

Dr. Keleti és Murányi
vegyészeti gyára Ujpesten.

Legalkalmasabb bevásárlási forrás

mindennemű vászon, kézmű, függöny női és férfi konfekció árukban. **(Heti vagy havi részletfizetésre)**

Alessandro Roth

Fiume Via E. De Amicis 9 I. em.

Telefon 15-65

GYÜMÖLCS SZÁLLÍTÓ KOSARAT

minden kivitelben és mennyiségben legelőnyösebben szállít az

Országos Központi Hitelszövetkezet

kötelékébe tartozó ipari és háziipari szövetkezetek **Beszerező és Értékesítő Központja**
Budapest, VIII. József-körút 36.

Szétküldési telepek:
Kecskemét, Szépfalu, Zenta.

Legjobb szépitőszert! Hölgyek részére nélkülözhetetlen!

Óvakodjunk az utánzatoktól! Törv. védve.
Csodás, gyors és biztos hatása.

A NŐI SZÉPSÉG

elérésére, tökéletesítésére és fenntartására legkitünőbb és legbiztosabb a vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmazó, teljesen ártalmatlan, minden gyógyszerárban, drogériában és illatszerkereskedésben kapható **Földes-féle**

MARGIT -CRÉME -SZAPPAN

Ezen világhírű arckenőcs eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, miteszert és más minden bőrbajt, sőt ráncokat, himlőhelyeket is üdévé varázsolja. **Ára: kis tégely 1 kor. nagy 2 kor. Margit hölgypor (3-féle színben) 1.20 kor. Margit szappan 70 fill., Margit fogpép (Zahnpasta) 1 kor. Margit arcvíz 1 korona.** Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

gutori **FÖLDES KELEMEN** gyógyszerész **ARAD.**
felirattal és címmel van ellátva. Utánzatoktól óvakodjunk!
Főlerakat Fiumében: Babich Hinko, Catti utóda, Ernesto Benco drog., Prodám Janos, M. Capudi drog., Jechel Francesco drog., Dr. Mizzan A. gyógyszerárban, Pavacich Fratelli drog., Papp R. drog. és Skodnik H. gyógyszerárban.

LE CORSET MERVEILLEUX:

A gyöngébbet támasztom,
A hatalmast elnyomom,
Az egyensúlyt fenntartom!

(Victor Hugo)

Ilyen csoda-miedert, mely a női szépség és elegancia mesés fokozója, talált fel és készít:

Madame STEIN, Abbazia,

Reichsstrasse, Niedenthal Kioszk vis-à-vis
Villa Schanzer.

Poloskák

moly és sváboknak még petéit is nyomban kiirtja a „Löcherer Cimexin“. Nem piszkít minden tisztitható vele.

Kapható **Dr. Mizzan Adorján** gyógyszerárban Fiume.

Hattyu gőzmosóda

Fiume, Via Acquedotto 2 sz. (Kucich ház) és a Via Goldoniban (a Dubravčić házbán). Vállalatát a mai kor igényeinek megfelelően, vegytisztító üzemmel kibővítette, melyre a közönség szives figyelmét felhívja. Gyors kiszolgálás. Telefon 9-88. Tisztelettel

Bredár Lajos.

Endrei-féle fiu-nevelő intézet Zentán.

Saját polgári iskola. Gymnásiumi és elemi tanulók is felvétetnek. Nyelvek, zene, festés. Leggondosabb nevelés. Alapos tanítás. Kitünő ellátás. Ellátási díj egész évre 600 Kor., felsőbb osztálybeliejnek 700 Korona. Prospektus. Interurbán telefon 50.

Írógép, alkalmi vétel,

látható írású, legujabb rendszerű olcsón eladó.

Megtekinthető szerkesztőségünkben.

Grand Magazin alla Convenienza

NEMES HENRIK fióközlete
Fiume, Piazza Scarpa 4.

Férfi-, női-, gyermek fehéreneműek, aljak bluzok, harisnyák, kézimunkák, kellékek, stb. stb. szolid, szabott árakon.

Katonai és egyenruházati cikkek gyári raktára. Legnagyobb és legjobb bevásárlási forrás.

LIDO-VENEZIA CASA VENIER

a „Hungaria“ szálló mögött.
Szép tiszta butorozott szobák jutányos árakon 1 percnnyire a nájóállomástól és a nagy fürdőintézetétől.
Villanyos világítás.

ROSENBERGER B.

és testvére butorraktára

Fiume Corso 34 (Struppi káz) Telef. 504.

Bonin Penzió.

Velece. Corte Barozzi

A Szt. Mark tértől 1 percnnyire.

Penzió 6.—7. lírától feljebb

Szobák 2.50-3 „ „

MOST NYILT MEG! BAJIN Z.-Fiume Piazza Andrassy.

Nőidivat — kézmű — és rövidárkereskedése.

J. R. MÜHLHANS.

ABBZIA, Parkhotel Lederer.

Közvetített szállodai, kávéházi és éttermi személyzetet. Telkek, házak, penziók, szobák, stb. eladásának, bérletének, stb. közvetítése. Szolid, 16 év óta helyben fennálló vállalat. Minden megbízást azonnal elintéz. Sürgőncím; Mühlhans, Abbazia. Telef 174.

ETERNIT - MŰVEK**HATSCHKE LAJOS**

BUDAPEST -- NYERGESUJFALU

Központi iroda: BUDAPEST VI. KER.
ANDRÁSSY-ut 33 SZ.
Telefon: 171-72. 12-92.**ETERNIT - PALA**

a jelenkor legjobb

Vigyázat!**Eternit-pala**

csak akkor valódi, ha a fenti rajzszerint minden egyes lap a föroényesen védett szőjegygyel ETERNIT-tel van ellátva; sziveskedjék tehát mindenkör kifejezetten csak valódi

HATSCHKE - féle ETERNIT-PALÁT

kérni és silány anyagot visszautasítani!!

Főelárúsítók: Braun Bernát és Társa cég. Fiume Via Stefano Türri 5. (saját haz)

tetőfedő anyaga!

Nagyon fontos!**Eternit-művek**

szállítóképessége a Nyergesujfaluban történt gyárnagyobbitás következtében 80%-al emelkedett az elmúlt évekhez képest, anyagszállítások tehát a leggyorsabbban történhetnek. Ujabb rendszerű

Rhombus és halpikkelyeslapok-

ra különösen felhívjuk szives figyelmét!

33 óceánjáró

33 óceánjáró

Austro Americana - Trieszt.

Rendes személy- és áru forgalom, Észak- és Dél-Amerika, Görögország, Olaszország, Délafrika és Spanyolország felé.

Személyszállítás Triesztből Newyorkba:

a Martha Washington gőzössel jul. 5-én,
a Kaiser Franz Joseph I. gőzössel jul. 12-én
az Eugenia gőzössel jul. 19-én

Triesztből Quebecbe és Montreálba

a Canada gőzössel jul. 19-én

Áruszállítás Triesztből Philadelphiába:

a Clara gőzössel jul. 25-én

Triesztből Newyorkba és Philadelphiába:
a Marianne gőzössel jul. 15-én

Triesztből Havanna és Neworleánsba:

a Giulia gőzössel jul. 9-én
Triesztből Patras, Almeira, Las Palmas,
Rio de Janeiro, Santos, Montevideo és Buenos-Ayresbe a Sofia Hohenberg jul. 24-énTriesztből Rio de Janeiro, Buenos Ayresbe:
a Teresa gőzössel jul 20 és 30 között.Közelebbi felvilágosításokkal az igazgatóság Triesztben,
Via Molino piccolo 2, szolgál.Aki szobaleányt, szakácsnőt,
inast, pincért, vagy bármely alkalmazottat keres, forduljon bizalommalLogarić J. közvetítő irodájához
Via Carducci 8. Telefon sz. 15-87,

Üres lakások és butozott szobák szintén közvetíttetnek.

Villa Sans Souci
Abbazia.

Előkelő családi otthon. - Teljesen ujonnan berendezve. Új tulajdonos Finom bécsi konyha.

Cantridai fürdő és vendéglő

Tengeri fürdő, 250 szép kabinnal és napkurára szolgáló külön terrasszal. Nagy árnyas vendéglői kert terrasszal és tekepályával. Kitűnő konyha és kifogástalan borok. Kőbányai polgári sör. Villamos összeköttetés Fiumétól a fürdőig. Vasár-és ünnepnapokon délután zene-hangverseny.

Fürdőjegyek fehéreneművel 40 fillér.

Olcsó bérletjegyek.

ÜZLETÁTHELYEZÉS.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy nemzetközi könyvkereskedésemet áthelyeztem a via della Torreba (a görög-keleti templommal szemben.)

Telefon 8-70.

A m. t. közönség figyelmébe ajánlom magyar, olasz, horvát, német, francia és angol tudományos és szépirodalmi művekkel felszerelt nagy könyvraktáramat.

Zenei művek, térképek, festmények havi folyóiratok, divatlapok, és mindenféle irodai eszközök.

Tisztelettel
Trbojević G.